Марина Кульчицька
м. Львів

ДО ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСОБИСТОСТІ XXI СТОРІЧЧЯ

У епоху інформаційного суспільства із супутнім інтенсивним розвитком телекомунікаційних технологій поняття «комунікативна компетенція» часто набуває формальних знелюднених змістових ознак, бо реальна особистість у процесі сприйняття, опрацювання й відтворення квазіінформаційних щоденних потоків втрачає людське обличчя. Вона робить це або неусвідомлено, механічно, або відтворюючи маніпулятивно нав'язувані стереотипні моделі чужого досвіду та превалюючої підручникової теорії, або цілком занурившись у спецефекти світу новітніх технологій. Заперечувати важливість умінь і навичок володіння останніми вочевидь було б нонсенсом, та головним об'єктом й предметом спілкування все ж таки є і повинна залишатись людина. Людська особистість та її прагнення до постійного контакту з іншими як визначальна передумова особистісного комфорту, співіснування-виживання у соціумі, розвитку, реалізації спільної професійної мети.

Уважніший погляд на типові сучасні неспеціалізовані освітні складові поняття «комунікативна компетенція», зокрема у вищій школі, показує, що це переважно блок мовних дисциплін (українська мова за професійним спрямуванням, іноземна мова), подекуди риторика та предмети, пов'язані з культурою ділового спілкування та професійним етикетом. Недостатня кількість навчального часу, великий обсяг груп студентів й неможливість повноцінного індивідуального відпрацьовування практичних ситуативних дій спричинюють те, що їх зміст може стати хіба що основоположним ядром уніфікованих знань особистості про визначальні складові умінь і навичок міжособистісного та ділового спілкування. Та, на жаль, дуже малим ядром (за принципом Сократа, я знаю, що нічого не знаю), розширювати межі якого через

роботу над собою та опрацювання відповідної літератури мало хто налаштований з сучасних випускників негуманітарного профілю. Компенсаторним механізмом браку часу на освіту протягом усього життя стає досвід старших поколінь, спорадичне відвідування тренінгових занять з метою засвоєння кількох маніпулятивних прийомів та набуття деякої впевненості у власних комунікативних можливостях. Все це – лише розрізнені практичні й неповні фрагменти, які не становлять синергетичної цілісності й не мають світоглядного підґрунтя.

Відсутність глибинного розуміння взаємозв'язку життя й мовних явищ, оприявнене хіба знанням молодіжних, сленгових зворотів та можливо певного діалекту, пояснює появу й активне озвучення фрази про те, що немає значення, якою мовою ти говориш чи що суржикова мова все одно робить сказане зрозумілим. Очевидна потреба відходити від стереотипних «слід запам'ятати, бо так правильно» механізмів засвоєння мовних засобів і, спираючись на нову постнаукову парадигму, активно використовуючи метод роз'яснювальної евристичної бесіди, когнітивного порівняння та здобутки міждисциплінарних наукових досліджень, поступово формувати нове усвідомлення значення мови у нашому житті та під час міжособистісної взаємодії. Наприклад, спілкування на теми «Культура мовлення» та «Мовленнєвий антиетикет» якісно доповнює й виводить на новий рівень розуміння інформація про лінгво-хвилеву теорію П.Гаряєва [1], описи результатів досліджень фізиків і біологів щодо енергетичного резонансу від використання нецензурної лексики. Проблему брудномовлів'я та вульгаризації мовлення, неможливості правильно висловити критичні зауваження чи зробити компліментарне схвалення, загальну комунікативну агресивність співрозмовників розглянути крізь призму номінативно-меделюючої функції мови [2] в контексті праць про змістову та енергоінформаційну силу слова [3], [4] .

Мотиваційними передумовами такої переорієнтації навчання міжособистісній комунікації є цивілізаційна потреба у зміні ставлення й сприйняття довкілля, відхід від бездумних механістично-прагматичних

споживацько-функційних світоглядних настанов новітнього техногенного етапу поступу людської цивілізації [5]. Що неможливо без кардинальних змін свідомості людини та переорієнтації системи формування людської особистості на якісно новий, духовно-космічний рівень дійсності.

Література

1. Гаряев П. Лингвистико-волновой геном: теория и практика. – Киев, Институт квантовой генетики, 2009 – 218 с.
2. Бессер-Зигмунд К. Магические слова // [Електронний ресурс: www.koob.ru/besser_zigmund_k/magic_words]

Синельников В. Таинственная сила слова // [Електронний ресурс: www.e-puzzle.ru]

3. Венский И. Магия символа (квантовая семантика естественного языка). – Новосибирский академкородок, 2012. – 253 с.
4. Тензин Гьяцо. Этика для нового тысячелетия // [Електронний ресурс: www.e-puzzle.ru]